

Аналітичний звіт за результатами анонімного опитування
суддів, працівників апаратів судів та територіальних управлінь
ДСА України щодо окремих питань з розроблення проєктів нормативів
кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів

Вступ

Державною судовою адміністрацією України, з урахуванням рішення робочої групи з розроблення проєктів нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів, утвореної згідно із наказом ДСА України від 14.08.2023 № 384, проведено онлайн-опитування суддів, працівників апаратів судів та територіальних управлінь ДСА України, метою якого, зокрема, було отримання інформації щодо дефініцій, складових та структури нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів.

Згадане опитування було анонімним та не передбачало збір будь-яких даних, що можуть дозволити ідентифікувати особу, яка заповнювала анкету.

Респондентам під час опитування було запропоновано надати відповіді на 24 запитання, які були згруповані за кластерами:

- 1) характеристика учасників опитування (*запитання 1-5*);
- 2) кластер: «Норматив кадрового забезпечення судів» – визначення та складові норматива, а також надані пропозиції (*запитання 6 - 14*);
- 3) кластер: «Норматив матеріально-технічного забезпечення судів» – його визначення та складові, а також надані пропозиції (*запитання 15 - 21*);
- 4) кластер: «Норматив фінансового забезпечення судів» – його визначення та складові, а також надані пропозиції (*запитання 22 - 23*);
- 5) інші пропозиції, які на думку учасників опитування, будуть корисними під час розроблення проєктів нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів (*запитання 24*).

Анкетування проводилось з використанням онлайн платформи Google Forms.

Інформування про проведення опитування здійснювалося:

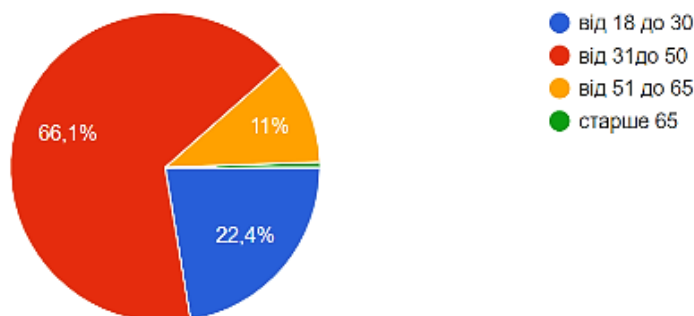
- 1) листом ДСА України до Верховного Суду, Вищого антикорупційного суду, апеляційних та місцевих судів, територіальних управлінь ДСА України;
- 2) повідомленням на офіційній веб-сторінці ДСА України веб-порталу «Судова влада України»;
- 3) інформації в Телеграм-каналі ДСА України «Судова влада»;
- 4) повідомлення на офіційній сторінці «Державна судова адміністрація України» в мережі Facebook.

I. Характеристика учасників опитування

Всього в опитуванні взяло участь 885 осіб.

1. Розподіл респондентів за віковими групами представлений таким чином:

- 1) **22,4%** (198 респондентів) – це люди віком до від 18 до 30 років;
- 2) **66,1%** (585 респондентів) – від 31 до 50 років;
- 3) **11%** (97 респондентів) – від 51 до 65 років;
- 4) **0,6%** (5 респондентів) – старше 65 років.

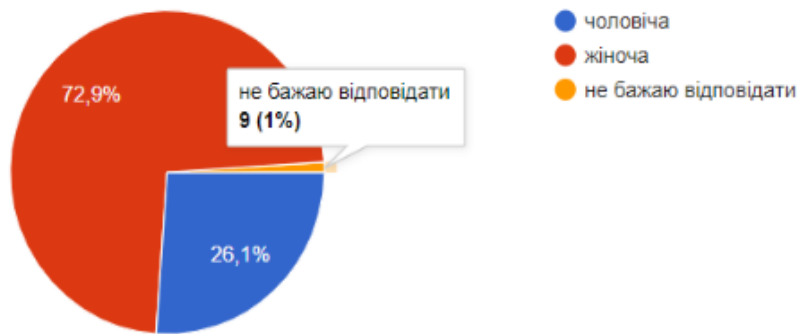

2. За статтю:

72,9% (645) учасників опитування – жінки;

26,1% (231) – чоловіки;

не бажали відповідати на запитання щодо статті – **1%** (9) учасників.

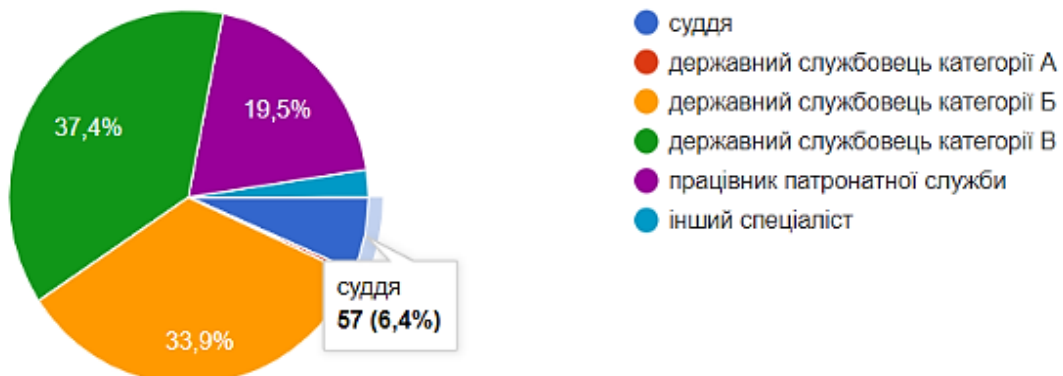

3. Аналітичний показник за визначеним органом, в якому працюють учасники опитування, виглядає наступним чином:

- 1) Верховний Суд – **3,1%** (27 осіб);
- 2) Вищий антикорупційний суд – **2,1%** (19 осіб);
- 3) апеляційний суд – **10,8%** (96 осіб);
- 4) господарський суд – **6,7%** (59 осіб);
- 5) окружний адміністративний суд – **6,4%** (57 осіб);
- 6) місцевий загальний суд – **66,9%** (592 особи);
- 7) територіальне управління ДСА України – **3,6%** (32 особи)

4. Характерною особливістю опитування стало те, що найбільшою групою учасників опитування є державні службовці категорії «В» - 331 особа, що становить 37,1 % від загальної кількості учасників.

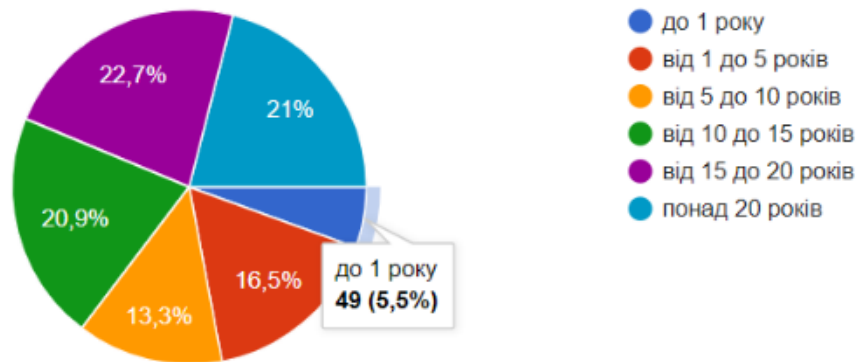
- 1) **6,4 %** (57 осіб) – судді;
- 2) **0,3 %** (3 особи) – державні службовці категорії «А»;
- 3) **33,9 %** (300 осіб) – державні службовці категорії «Б»;
- 4) **37,1 %** (331 особа) – державні службовці категорії «В»;
- 5) **19,5 %** (173 особи) – працівники патронатної служби;
- 6) **2,4 %** (21 особа) – інші спеціалісти.

5. Результати опитування свідчать про те, що більшість респондентів мають досвід роботи в судах та інших органах і установах системи правосуддя від 15 до 20 років.

Так, із 885 опитуваних:

- 1) до 1 року - 49 осіб (5,5 %);
- 2) від 1 до 5 років - 146 осіб (15,5 %);
- 3) від 5 до 10 років - 118 осіб (13,3 %);
- 4) від 10 до 15 років - 185 осіб (20,9 %);
- 5) від 15 до 20 років - 201 осіб (22,7 %);
- 6) понад 20 років - 186 осіб (20,1 %).

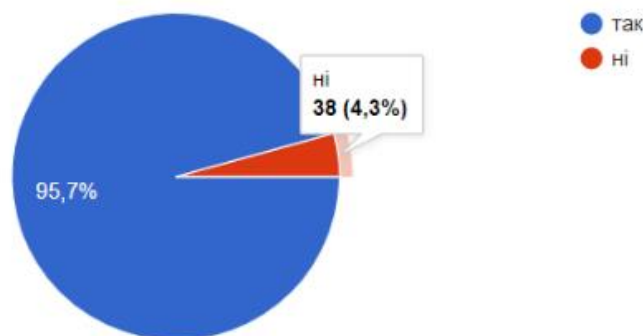

II. Кластер: «Норматив кадрового забезпечення судів» – визначення та складові норматива, а також надані пропозиції.

Цей кластер містив дев'ять запитань, у тому числі щодо визначених дефініції терміну та складових норматива кадрового забезпечення судів.

6. **95,7 %** (847 осіб) опитаних **згодні** з визначенням, що норматив кадрового забезпечення судів – це визначена чисельність суддів та працівників апарату конкретного суду певного професійно-кваліфікаційного складу, необхідна для виконання конкретних завдань, прийняття управлінських рішень або виконання обсягів робіт, які забезпечать належне здійснення правосуддя відповідним судом.

4,3% (38 осіб) учасників опитуванні – **не згодні** з цим визначенням.

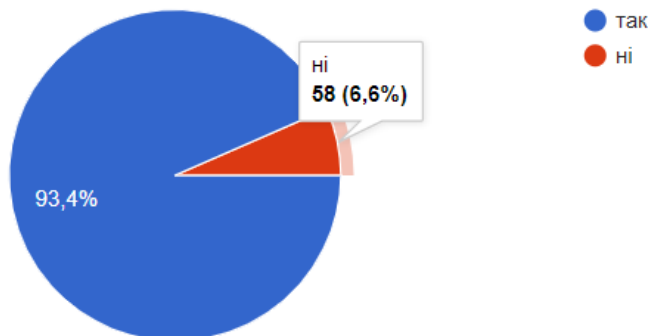

Свій **варіант** визначення терміну норматива кадрового забезпечення судів **надали 43 респондента**.

7. **93,4%** (827 осіб) опитуваних цілком **погоджується** з тим, що до складових норматива кадрового забезпечення відносяться нормативи: витрат часу судді на розгляд однієї справи (з урахуванням коефіцієнтів, які залежатимуть від складності справи та виду судочинства); витрат часу помічника судді та секретаря судового засідання на одну справу; навантаження на суддю; показники, які дозволяють визначити штатну чисельність працівників структурних підрозділів апарату суду або виконавців за окремими напрямками

діяльності необхідних для виконання управлінських функцій, посадових обов'язків або конкретних обсягів робіт, державні стандарти, технічні умови тощо.

6,6% (58 осіб) учасників опитуванні – **не згодні** з цим визначенням.

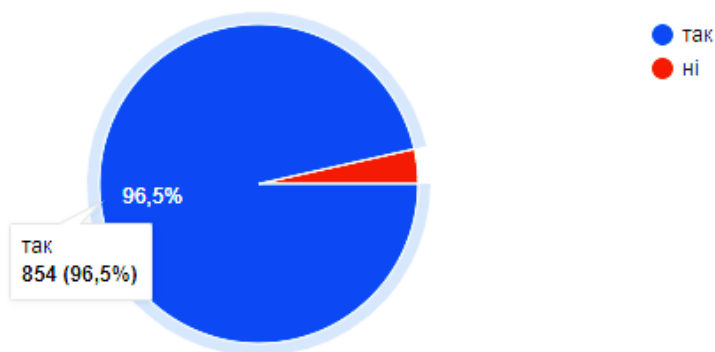

Свій варіант визначення складових норматива кадрового забезпечення судів запропонували **52** респондента.

8. На запитання: «Чи погоджуєтесь Ви з твердженням, що складовою нормативів кадрового забезпечення є кількість робочих днів, які суддя використовує у році для здійснення правосуддя (згідно з рішенням Вищої ради правосуддя від 18.01.2022 № 54/0/15-22 – 205 робочих днів)?», **86,7%** (767 осіб) респондентів відповіли «так», **13,3%** (118 осіб) – «ні», у тому числі **77** відповідей містили пропозиції або зауваження.

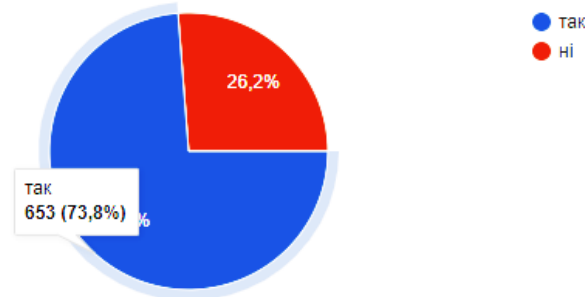
9. **83,8%** (742 учасника) опитуваних згодні з тим, що середня кількість днів, необхідних для розгляду справ одним повноважним суддею суду, є визначальним показником для встановлення відповідності або відхилення від часу, який суддя використовує у році для здійснення правосуддя. **Не погодились** з таким твердженням **16,2%** (143 особи), з яких **73** учасника – надали свої пропозиції.

10. На запитання: «Чи необхідно, при підготовці нормативів кадрового забезпечення апаратів апеляційних та місцевих судів, врахувати особливості процесуального розгляду справ судами різних юрисдикцій та інстанцій і, відповідно, різних напрямів роботи, яку забезпечує апарат суду?» відповіли «так» – **96,5 %** (854 особи) респондентів, «ні» – **3,5%** (118 осіб). **Свій варіант** запропонували **29** учасників опитування.

11. **Вважають доцільним** встановлення діапазону максимального та мінімального співвідношення граничної чисельності працівників апарату до кількості суддів при затвердженні штатної чисельності працівників апаратів судів **83,8%** (742 учасника) опитуваних. Не згодні з цим - **16,2%** (143 особи), з яких **99** респондентів обґрунтували свою позицію.

12. На запитання, чи згодні з тим, що максимальна кількість помічників суддів у суді не може перевищувати кількість посад суддів, визначених Вищою радою правосуддя з урахуванням консультативного висновку Державної судової адміністрації України, судового навантаження та в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів? – «так» відповіли **73,8%** (653 особи), «ні»- **26,2%** (232 особи), з яких **свій варіант** запропонували **161 учасник** опитування.

13. Наступне запитання стосувалось доцільності додавання до визначеної кількості посад помічників суддів (один судді – один помічник) посад помічників суддів, що відповідає кількості адміністративних посад та кількості посад суддів, які є членами Ради суддів України?

79,2% (701 особа) респондентів **вважають це доцільним**, **20,8%** (184 особи) – «ні».

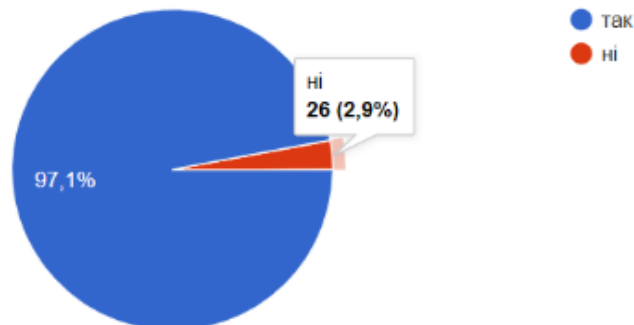
14. Останнім у цьому кластері було запитання: «На Вашу думку кількість працівників служби судових розпорядників має визначитися, виходячи із кількості залів судового засідання?». Згодні з таким підходом **64,7%** (573 особи) опитуваних, іншої думки – **35,3 %** (312 осіб) учасника. **Свій варіант** визначення запропонували **200 респондентів**.

III. Кластер: «Норматив матеріально-технічного забезпечення судів» – його визначення та складові, а також надані пропозиції

В анкеті до цього кластера було включено сім запитань, у тому числі щодо визначених дефініції терміну та складових норматива матеріально-технічного забезпечення судів.

15. Із 885 учасників опитування, **97,1 %** (859 осіб) **згодні** з визначенням, що норматив матеріально-технічного забезпечення судів – це визначена кількість ресурсів, приміщень та устаткування, необхідних для ефективної роботи суддів та інших працівників суду, а також для забезпечення належного здійснення правосуддя.

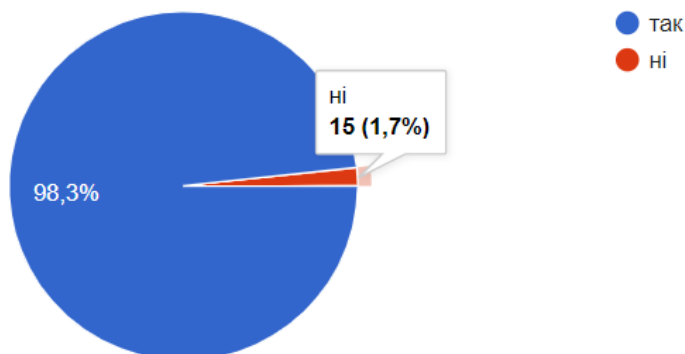
2,9% (26 осіб) учасників опитування – **не згодні** з цим визначенням.

Свій варіант визначення терміну норматива матеріально-технічного забезпечення судів надали **28 учасників** опитування.

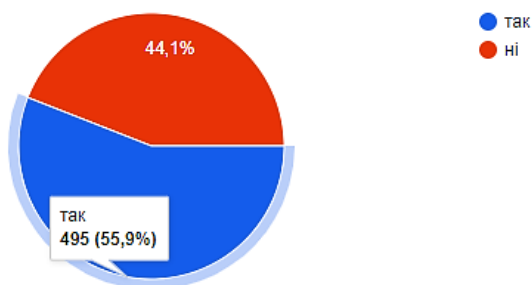
16. **98,3%** (870 осіб) опитуваних цілком **погоджується** з тим, що до складових норматива матеріально-технічного забезпечення судів відносяться нормативи: матеріально-технічного забезпечення суддів та працівників апарату суду; оснащення відповідних приміщень суду (канцелярії, зала судових засідань, нарадчої кімнати, архіву тощо), забезпечення засобами інформатизації, тощо.

1,7% (15 осіб) учасників опитування – **не згодні** з цим визначенням.

Свій варіант визначення складових норматива матеріально-технічного забезпечення судів запропонували **23** респондента.

17. На запитання: «Чи є необхідність облаштувати додатковими умовами приміщення суду для забезпечення доступності осіб з особливими потребами, які не враховані у нормативних документах (зокрема: ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» тощо)?» **55,9%** (495 особи) респондентів **відповіли «так»**, **не погодились** з цим – **44,1%** (390 осіб) учасників.

18. У наступних розділах цього кластера (запитання 18-21) учасники опитування мали можливість надати свої пропозиції щодо заходів, спрямованих на створення комфортних умов перебування відвідувачів в приміщенні суду, покращення умов роботи суддів та працівників апарату суду для здійснення правосуддя, забезпечення судів засобами інформатизації (зокрема щодо кількості серверного обладнання, систем відеоконференцзв'язку, комп'ютерної та оргтехніки тощо) з урахуванням необхідності забезпечення можливості розгляду справ в електронній формі відповідно до вимог процесуального законодавства.

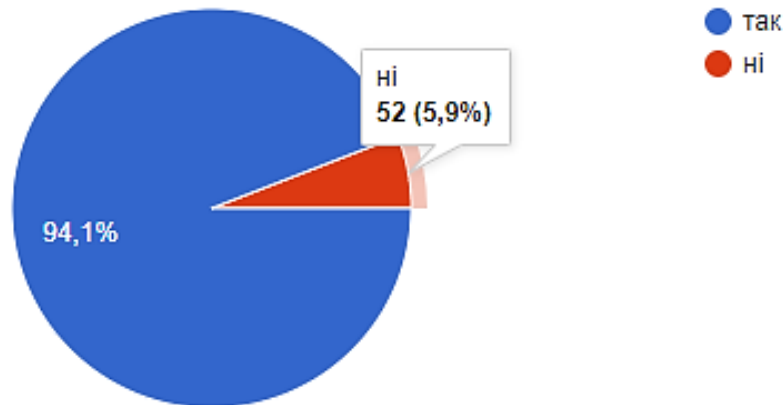
Середній рівень участі респондентів, які надали пропозиції становить 26 % від загальної кількості наданих відповідей у цьому блоці запитань.

IV. Кластер: «Норматив фінансового забезпечення судів» – його визначення та складові, а також надані пропозиції.

Цей кластер містив два питання, а саме щодо визначення дефініції терміну норматива фінансового забезпечення судів та його складових.

За результатами опитування **94,1%** (833 особи) респондентів **згодні** із визначенням, що норматив фінансового забезпечення судів – це показник витрат на забезпечення задоволення потреб конкретного суду для належного здійснення ним правосуддя відповідно до норм закону.

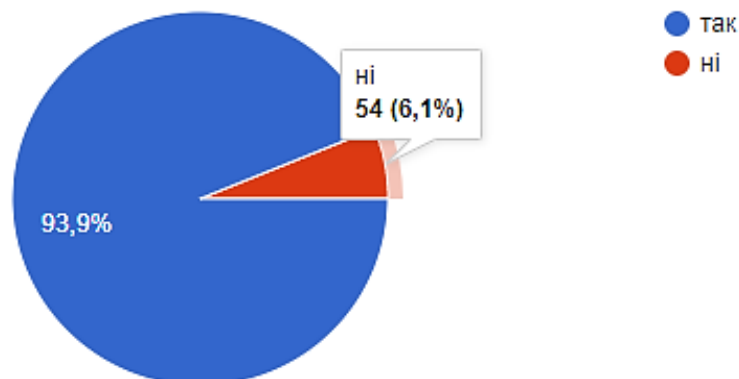
Не згодні з таким визначенням **5,9%** (52 особи) учасників опитування.

Свій варіант визначення дефініції норматива фінансового забезпечення запропонували **32 респондента**.

93,9% (831 особа) опитуваних **згодні** з тим, що до складових норматива фінансового забезпечення судів включаються нормативи: витрат на виплату суддівської винагороди, оплату праці працівників апарату суду; оплати видатків споживання; видатків розвитку; розрахунку кількості справ, що надійдуть на розгляд та будуть розглянуті протягом звітного періоду; інших витрат, пов'язаних із забезпеченням розгляду судових справ (зокрема щодо оплати послуг перекладача тощо), нерозподілених видатків, які охоплюють видатки на ті повноваження, встановлення нормативів за якими є недоцільним.

6,1% (54 особи) учасників опитування – **не згодні** з цим визначенням.

Свій варіант визначення складових норматива фінансового забезпечення запропонував **41 респондент**.

V. Кластер: інші пропозиції, які на думку учасників опитування, будуть корисними під час розроблення проєктів нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів.

Цей кластер не містив жодного запитання, що надавало можливість учасників опитування висловити свої пропозиції з інших питань, які не увійшли до опитувальника, але на їх думку були б корисними під час розроблення проєктів нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів.

Із 885 учасників опитування в цьому кластері взяли участь 325 осіб.

Водночас, із згаданої кількості наданих відповідей – **44 мають позначку «пропозиції відсутні» або «немає».**

Таким чином, **слід вважати, що у цьому кластері пропозиції надані у відповідях 281 учасника опитування.**

Питома вага наданих пропозицій стосувалась:

- 1) питання підвищення посадових окладів та взагалі забезпечення гідної заробітної плати працівникам апаратів судів;
- 2) вирішення питання збереження в штатних розписах судів посад заступника (-ів) апарату суду;
- 3) оновлення комп'ютерної та оргтехніки, яка є технічно застарілою;
- 4) проведення поточного та/або капітального ремонту приміщення суду.

Загальний висновок

За результатами узагальнення відповідей респондентів, можна відзначити, що у цілому мета, яка ставилася на початку проведення опитування, досягнута, отримано зворотній зв'язок від судів та територіальних управлінь ДСА України з питань стосовно майбутніх проєктів нормативів кадрового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення, зокрема – більшістю учасників опитування підтримано запропоновані визначення дефініцій термінів та структури згаданих нормативів.

Результати опитування в подальшому можуть використовуватись під час розроблення проєктів нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів.